

ปัญหาการหนีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จากการจัดสร้าง และการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล

พัชรี ศรีชา *

รองศาสตราจารย์ ดร. จิรศักดิ์ รอดจันทร์**

บทคัดย่อ

ในปัจจุบัน การจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล เป็นที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย จนก่อให้เกิดเป็นธุรกิจ “พุทธพาณิชย์” ขึ้น อันเป็นการสร้างรายได้อย่างมหาศาลให้แก่ผู้จัดสร้างวัตถุมงคลเองและผู้ซึ่งนำวัตถุมงคลมาให้เช่าบูชา (ขาย) ต่อ ในตลาดพระเครื่อง ทั้งนี้ รายได้ดังกล่าวถือเป็นเงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ อันเป็นเงินได้ประเภทที่ 8 ตามประมวลรัษฎากร และเมื่อมีเงินได้เกิดขึ้น ผู้มีเงินได้ย่อมมีหน้าที่ในการเสียภาษีจากเงินได้นั้น

จากการศึกษาผู้วิจัย พบว่า ตามกฎหมายภาษีของประเทศไทย ไม่มีความชัดเจนในการกำหนดแนวทางการจัดเก็บภาษีที่มีเงินได้จากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล ซึ่งปัญหาที่พบในการวิจัย มีทั้งปัญหาในเรื่องโครงสร้างภาษี การจัดเก็บภาษีที่ไม่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการได้รับประโยชน์ทางภาษีที่สามารถนำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นมาหักเป็นการเหมาได้ และจากการศึกษาหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศก็พบว่า ในต่างประเทศก็ไม่ได้มีการกำหนดแนวทางการจัดเก็บภาษีที่มีเงินได้จากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลไว้โดยเฉพาะเช่นเดียวกับประเทศไทย หากมีการซื้อขาย วัตถุมงคล การจัดเก็บภาษีจะเป็นไปในลักษณะการซื้อขายทรัพย์สินหรือสังหาริมทรัพย์โดยทั่วไป โดยปัญหาส่วนใหญ่ที่พบจากการวิจัย คือ ผู้ที่มีเงินได้จากกิจกรรมดังกล่าวไม่ยอมนำเงินได้มารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ ทำให้รัฐสูญเสียรายได้ในส่วนนี้ หรือหากมีการนำเงินได้มารวมคำนวณ ตามบทบัญญัติในมาตรา 8 (25) แห่งพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502 ก็ได้วางหลักให้สามารถนำเงินได้ประเภทที่ 8 ที่ผู้ขายไม่ได้เป็นผู้ผลิตมาหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาก่อนการคำนวณภาษีได้ร้อยละ 80 ของเงินได้ ซึ่งหลักกฎหมายดังกล่าวอาจเป็นช่องทางในการไปปิดเบี่ยงแรงจูงใจในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษี รวมไปถึงการหนีภาษีด้วย

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. บทนำ

จากการศึกษา พบว่า เนื่องจากการที่ไม่มีกฎหมายใดจำกัดสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนั้น บุคคลผู้จัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคล อาจจะมีทั้งในกรณีที่เป็นนายทุนที่เป็นลักษณะของนิติบุคคล คณะบุคคล วัด หรือแม้แต่ในกรณีที่เป็นเกจิอาจารย์ และฆราวาสที่เป็นลักษณะของบุคคลธรรมดา ดำเนินการก็ได้

จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจึงพบว่ามีปัญหาในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคล ในหลายประการ ได้แก่

1) ปัญหาในการหนีภาษี ดังข้อเท็จจริงที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจะพบว่าการหนีภาษีที่มีเงินได้จากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคล จะพบได้ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดสร้างวัดอุ้มงคล เพราะเมื่อวัดเป็นผู้จัดสร้างและให้เช่าบูชา (ขาย) วัดอุ้มงคล วัดจึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษี เนื่องจากมิได้อยู่ในบังคับของกฎหมายภาษีให้ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเนื่องจากไม่ได้เป็นนิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร ทำให้มีผู้ใช้ช่องว่างดังกล่าวนี้ในการหนีภาษี กล่าวคือ เป็นการอาศัยช่องโหว่ของกฎหมายภาษีหรือความคลุมเครือของกฎหมายภาษี เพื่อให้เสียภาษีน้อยลงกว่าที่ควรจะเป็น หรือกรณีบุคคลทั่วไปที่ให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคล และมีเงินได้จากการนั้นก็ไม่ได้นำเงินได้ดังกล่าวมาเสียภาษีให้ถูกต้องแต่อย่างใด

2) ปัญหาในการคำนวณเงินได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคล กรณีตามปัญหานี้เกิดขึ้นเนื่องมาจากการที่ราคาของวัดอุ้มงคลในปัจจุบัน ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายใดมาควบคุมดูแลเหมือนกับสินค้าหรือการให้บริการอื่น ๆ มูลค่าหรือราคาของวัดอุ้มงคลส่วนใหญ่ในปัจจุบันจึงเป็นการกำหนดราคาจากความเห็นของผู้มีชื่อเสียงว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดอุ้มงคล ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในวงการวัดอุ้มงคล ซึ่งอาจจะไม่ใช่นักวิชาการที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน หรือจะเป็นการกำหนดราคาตามราคาในตลาดพระเครื่อง กล่าวคือ เป็นราคาเฉลี่ยที่จะมีการซื้อขายกันสำหรับวัดอุ้มงคลในแต่ละรุ่น ซึ่งราคาของวัดอุ้มงคลมักจะผันผวนตามกระแสความนิยมของผู้ต้องการเช่าบูชา จากปัญหานี้จึงส่งผลให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีไม่สามารถคำนวณเงินได้ที่แท้จริงจากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคลได้ รวมถึงเรื่องการที่ผู้มีเงินได้จากกิจกรรมดังกล่าวไม่ยอมนำเงินได้มารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ และการที่กฎหมายภาษีของประเทศไทยวางหลักให้สามารถนำเงินได้บางประเภทมาหักค่าใช้จ่ายก่อนการคำนวณภาษี ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะเป็นช่องทางในการไปบิดเบือนแรงจูงใจในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษีรวมถึงการหนีภาษี จนส่งผลเป็นการลดรายได้ให้กับรัฐด้วย

2. แนวความคิด และหลักการในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล

ภาษีอากร มีความสำคัญทั้งในด้านการเมืองและในทางเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกัน เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาล เพื่อจะนำมาใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐ และพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศ และสาธารณประโยชน์อื่น ๆ ต่อสังคมโดยรวม

การจัดเก็บภาษีนั้น เป็นวิธีการในการแบ่งปันส่วนความรับผิดชอบในภาระของรัฐให้แก่ประชาชน ดังนั้น ภาษีจึงเข้าไปเกี่ยวข้องกับบุคคลทุกคนในสังคมโดยไม่คำนึงถึงฐานะหรือวัยใดก็ตาม เพราะทุกคนต้องมีส่วนร่วมแบกรับภาระในการชำระภาษีให้แก่รัฐนั่นเอง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าประชาชนทุกคนจะต้องมีส่วนแบ่งในการรับผิดชอบในภาระของรัฐเท่าเทียมกันทุกคน แต่จะแบ่งส่วนความรับผิดชอบตามความสามารถในการจ่ายภาษีของแต่ละคน ซึ่งสามารถวัดได้จากรายได้ของประชาชนแต่ละคน ทำให้ในสังคมยังมีเหลื่อมล้ำหรือความไม่เสมอภาคทางด้านรายได้อยู่ รัฐบาลจึงต้องนำแนวความคิดหรือนโยบายการกระจายรายได้ครั้งใหม่มาปฏิบัติ เพื่อที่จะนำมาซึ่งการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมหรือเสมอภาคมากขึ้น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ในสังคม

ในการศึกษากฎหมายภาษีอากร นั้น ควรจะต้องพิจารณาไปถึงโครงสร้างหรือองค์ประกอบหลักของกฎหมายภาษีอากร ทั้ง 6 ประการ ดังต่อไปนี้

(1) หน่วยภาษี (Tax unit) เพื่อให้ทราบถึงผู้ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นผู้เสียภาษี

รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสศักดิ์ รอดจันทร์ ได้ให้ความหมายของหน่วยภาษีไว้ว่า “หน่วยภาษี (Tax unit) คือ ผู้ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นผู้เสียภาษี” และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศกลุ่มยุโรป (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) ได้กล่าวความเห็นไว้ว่า “หน่วยภาษีสำหรับการจัดเก็บภาษี อาจเป็นบุคคลแต่ละคน คู่สมรส หรือครอบครัว” ดังนั้น กฎหมายภาษีอากรทุกประเภทนั้นจะต้องกำหนดตัวผู้เสียภาษีอากรไว้อย่างชัดเจนแน่นอน เพื่อผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือผู้รับภาระในการเสียภาษีอากรจะได้ทราบถึงสิทธิ หน้าที่ของตน

(2) ฐานภาษี (Tax base) เพื่อให้ทราบว่าจัดเก็บภาษีจากอะไร

หมายถึง สิ่งที่เป็นมูลเหตุขั้นต้นที่ทำให้ต้องเสียภาษีอากร หรือเป็นสิ่งที่รองรับอัตราภาษี (ภาษีอากรที่ต้องเสีย = ฐานภาษี × อัตราภาษีอากร) หรือ เป็นเงินได้สุทธิซึ่งหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ แล้ว นั่นเอง

(3) อัตราภาษี (Tax Rate) เพื่อให้ทราบว่าจัดเก็บภาษีในอัตราเท่าใด

อัตราภาษีนั้นเป็นสิ่งที่กำหนดหรือเป็นตัวชี้ว่า ผู้ที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีชนิดหนึ่ง ๆ นั้น จะต้องเสียภาษีเป็นจำนวนเท่าใด กล่าวคือ เป็นอัตราที่เรียกเก็บภาษี เพื่อนำเอาไปคำนวณผลลัพธ์ของภาษีอากรที่ผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีจะต้องจ่ายให้รัฐบาล นั่นเอง

ตารางที่ 1 บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ช่วงเงินได้สุทธิสำหรับอัตราภาษีส่วนเพิ่ม	อัตราภาษีส่วนเพิ่ม
เงินได้สุทธิไม่เกิน 150,000 บาท	ได้รับยกเว้น**
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 150,001 บาท แต่ไม่เกิน 300,000 บาท	ร้อยละ 5
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 300,001 บาท แต่ไม่เกิน 500,000 บาท	ร้อยละ 10
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 500,001 บาท แต่ไม่เกิน 750,000 บาท	ร้อยละ 15
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 750,001 บาท แต่ไม่เกิน 1,000,000 บาท	ร้อยละ 20
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 1,000,001 บาท แต่ไม่เกิน 2,000,000 บาท	ร้อยละ 25
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 2,000,001 บาท แต่ไม่เกิน 4,000,000 บาท	ร้อยละ 30
เงินได้สุทธิตั้งแต่ 4,000,001 บาทขึ้นไป	ร้อยละ 35

**หมายเหตุ ได้รับยกเว้นภาษี ตามมาตรา 4 แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 576) พ.ศ. 2557 สำหรับเงินได้สุทธิที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2558

(4) วิธีการชำระภาษีอากร เพื่อให้ทราบถึงวิธีการชำระภาษีอากร

กฎหมายภาษีอากรได้กำหนดวิธีปฏิบัติให้ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษี สามารถชำระภาษีอากรได้ 4 วิธี ดังนี้

1. การชำระภาษีโดยการประเมินโดยเจ้าพนักงาน (Authoritative assessment) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อแสดงรายละเอียดต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการคำนวณภาษีอากรต่อเจ้าพนักงานเพื่อประเมินว่าตนมีหน้าที่จะต้องเสียภาษีจำนวนเท่าใด โดยยังไม่ต้องชำระภาษีในขณะนั้น และเมื่อเจ้าพนักงานตรวจสอบรายละเอียดต่าง ๆ และทำการประเมินภาษีเสร็จสิ้นแล้วจะแจ้งให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีทราบ เพื่อนำเงินมาชำระภาษีตามวันเวลาที่กำหนด วิธีนี้เป็นวิธีการเก็บภาษีที่เป็นหลักในปัจจุบัน สามารถเก็บภาษีได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย และสามารถลดค่าใช้จ่ายในการติดตามตรวจสอบในภายหลัง ได้อีกทางหนึ่งด้วย เหมาะสำหรับกรณีที่ผู้เสียภาษีมีจำนวนไม่มากนัก มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายภาษีในระดับที่ต่ำ ยกตัวอย่าง ภาษีอากรที่ชำระโดยการประเมินโดยเจ้าพนักงาน อันได้แก่ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีที่ดิน

2. การชำระภาษีโดยการประเมินตนเอง (Self assessment) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อแสดงข้อความต่าง ๆ อันจำเป็น พร้อมคำนวณภาษีที่จะต้องเสียโดยตนเอง และต้องชำระภาษีดังกล่าวภายในกำหนดระยะเวลาตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม แม้ผู้เสียภาษีจะประเมินตนเองแล้ว เจ้าพนักงานก็อาจตรวจสอบและประเมินเพิ่มเติมได้ หากปรากฏว่าผู้เสียภาษีประเมินตนเองไว้ไม่ถูกต้อง วิธีนี้เหมาะสำหรับกรณีของผู้เสียภาษี ที่มีจำนวนมาก และมีความรู้ความเข้าใจดีในเรื่องกฎหมายภาษี สามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีได้เป็นอย่างมาก ยกตัวอย่าง ภาษีอากรที่ชำระโดยการประเมินตนเองได้แก่ ภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม

3. การชำระภาษีโดยหักภาษี ณ ที่จ่าย (Withholding) วิธีนี้จะจัดเก็บในขณะที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีเงินพอที่จะเสียภาษี โดยกำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้ มีหน้าที่ต้องหักภาษีไว้ก่อนจ่ายในอัตราที่กฎหมายกำหนดแล้วนำส่งรัฐบาลตามระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ยกตัวอย่างเช่น นายจ้างผู้จ่ายค่าจ้างหรือเงินเดือน ต้องหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามอัตราภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา แล้วนำส่งกรมสรรพากรภายใน 7 วัน หลังจากสิ้นเดือนนั้น หรือผู้ซื้อ อสังหาริมทรัพย์ต้องหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายแล้วนำส่งเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ในขณะที่จดทะเบียนนิติกรรม

4. การชำระภาษีส่วหน้า (Prepayment) วิธีนี้ใช้กับกรณีที่มีเงินได้จากแหล่งรายได้ ซึ่งไม่มีผู้จ่ายให้โดยแน่นอน เช่น การประกอบธุรกิจพาณิชย์หรืออุตสาหกรรมผู้มีเงินได้มีหน้าที่ ประเมินการว่าในแต่ละงวดหรือแต่ละเดือนในระหว่างปีภาษี ตนควรจะมีภาษีที่จะต้องเสียเท่าใด แล้วนำเงินไปชำระไว้ล่วงหน้า ต่อมาเมื่อถึงกำหนดเวลาชำระภาษีแล้วจึงจะประเมินตนเอง โดยแน่นอน แล้วคิดหักกลับกับจำนวนที่ชำระไว้ล่วงหน้า

(5) วิธีการจัดซื้อโต้แย้งทางภาษีอากร เพื่อให้ทราบถึงวิธีหาข้อยุติในปัญหาภาษีที่เกิดขึ้น และการเสียภาษีอากรอาจจะเกิดข้อโต้แย้งขึ้นได้

(6) การบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร เพื่อการบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการบังคับให้ผู้มีหน้าที่ด้านภาษีอากร ได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงจำเป็นต้องมีบทบังคับ (Sanction) หากผู้เสียภาษีไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายภาษีอากร ซึ่งบทบังคับที่ใช้เพื่อจูงใจหรือบีบบังคับให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมาย มี 3 ลักษณะ คือ โทษทางอาญา การเพิ่มจำนวนเงินภาษีอากรหรือเบี้ยปรับ และดอกเบียจากการชำระเกินกำหนดหรือเงินเพิ่ม

กฎหมายภาษีอากรที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีความถูกต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อผู้เกี่ยวข้องในการจัดเก็บและการชำระภาษีและมีผลในการช่วยส่งเสริมการให้เกิดความร่วมมือในการเสียภาษีด้วย ทั้งนี้ กฎหมายภาษีอากรที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้นควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) มีความง่ายต่อการเข้าถึงและทำความเข้าใจ มีความซับซ้อนน้อย ไม่ต้องอ้อมค้อมวาววน ไม่ต้องอาศัยการตีความ

(ข) มีความแน่นอนชัดเจน และเชื่อถือได้ ลดโอกาสการใช้ดุลพินิจ

(ค) มีความสะดวก ง่ายต่อการจงใจให้ปฏิบัติตาม

แต่กฎหมายภาษีอากรที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีความสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีทั้งในแนวดิ่ง (Vertical Equity) และความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีในแนวนอน (Horizontal Equity) ด้วย กล่าวคือ เมื่อบุคคลอยู่ในสภาวะการณที่ต่างกัน จะมีความสามารถในการเสียภาษีที่แตกต่างกัน จึงควรรับภาระภาษีที่แตกต่างกันไปด้วย เช่น ผู้มีเงินได้รวมในจำนวนที่มากกว่าจะมีความสามารถในการเสียภาษีสูงกว่าผู้มีเงินได้รวมในจำนวนที่น้อยกว่า จึงควรจะถูกจัดเก็บภาษีในอัตราที่มากกว่า เรียกว่า หลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีในแนวดิ่ง ส่วนบุคคลที่อยู่ในสภาวะการณเดียวกัน มีเงินได้รวมในจำนวนที่เท่ากัน ก็จะต้องมีความสามารถในการเสียภาษีเท่ากัน ดังนั้น จึงควรจะถูกจัดเก็บภาษีในอัตราที่เท่าเทียมกัน

นอกจากนี้ ยังต้องสอดคล้องกับหลักความมีประสิทธิภาพ หรือหลักความเป็นกลาง (Efficiency) ด้วย กล่าวคือ เมื่อภาษีเป็นหนึ่งในจำนวนค่าใช้จ่ายที่ประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบการจะต้องมี ภาษีที่ดีและมีประสิทธิภาพก็ควรจะก่อให้เกิดการบิดเบือนต่อการตัดสินใจในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจน้อยที่สุดด้วย กล่าวคือ ต้องเข้าไปแทรกแซงหรือบิดเบือนต่อการตัดสินใจในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชนและภาคธุรกิจให้น้อยที่สุด

ในส่วนของกรณีหนีภาษี (Tax Evasion) นั้น หมายถึง การใช้วิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อการลดภาระภาษี ปลอดเปลื้องภาระภาษี หรือไม่จ่ายภาษีที่ถึงกำหนดชำระให้แก่รัฐบาล เป็นการกระทำที่มีความผิดทางอาญา และเป็นการกระทำโดยมีเจตนาไม่สุจริตหรือทุจริต กล่าวคือ เป็นการกระทำที่หลอกลวงหรือฉ้อโกงรัฐบาล โดยปกปิดการหนีภาษีมักจะเกี่ยวข้องกับการไม่ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี หรือการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีที่ไม่ถูกต้องโดยมีเจตนาทุจริต

เมื่อการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลก่อให้เกิดเงินได้ขึ้นมา นั่นคือเป็นเงินได้จากธุรกิจการพาณิชย์ ซึ่งเป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (8) แห่งประมวลรัษฎากร ผู้ที่มีเงินได้ดังกล่าวนั้นย่อมมีหน้าที่ในการนำเงินได้ดังกล่าวมาเสียภาษีเงินได้

สำหรับในกรณีที่วัดเป็นผู้จัดสร้างและให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลเอง เงินได้ดังกล่าวจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี ถึงแม้ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 บัญญัติให้วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา และสำนักสงฆ์ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และให้เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไปก็ตาม แต่จากความหมายของคำว่า “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ตามมาตรา 39 ประมวลรัษฎากรนั้น กรณีนิติบุคคลที่จะมีหน้าที่เสียภาษีย่อมไม่หมายความรวมถึง “วัด” ในพระพุทธศาสนา เนื่องจากวัดมิใช่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร ดังคำวินิจฉัยของกรมสรรพากรตามหนังสือสรรพากร

ที่ กค 0706/512 ลงวันที่ 20 มกราคม 2548 เรื่อง ภาษีเงินได้ ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ กรณีโอนกรรมสิทธิ์ที่ธรณีสงฆ์ โดยได้วินิจฉัยว่า วัดไม่เข้าลักษณะเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามนิยามในมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร วัดจึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล จากช่องว่างทางกฎหมายภาษีดังกล่าวจึงส่งผลให้การจัดสร้างวัดอุ้มงคลในปัจจุบัน มีฆราวาสเข้ามาอาศัยวัดในการจัดสร้างวัดอุ้มงคลโดยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งเงินได้จากการจัดสร้างและให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคลนั้น ก็ได้กลายเป็นเงินได้ของวัด แต่เป็นเงินได้ของนายทุนนักธุรกิจ หรือเอกชนนั้น ๆ ที่ควรจะต้องนำมาเสียภาษี แต่ปรากฏว่าส่วนใหญ่ไม่ได้มีการนำมาเสียภาษีให้ถูกต้องตามกฎหมาย

ซึ่งปัญหาในข้อนี้การตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีก็มีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหานี้ได้ แต่ขั้นตอนที่สำคัญที่ทำให้ขั้นตอนนี้ทำได้ยาก คือ ขั้นตอนในการตรวจสอบ เนื่องจากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคลไม่มีหน่วยงานของรัฐเข้ามาควบคุมเป็นการเฉพาะ และการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคลของฆราวาสไม่มีข้อบังคับหรือมาตรการใดให้ต้องขออนุญาตหน่วยงานใดเสียก่อน การจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคล จึงสามารถทำได้โดยอิสระ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีจึงไม่มีฐานข้อมูลใด ๆ เลยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสร้างและการเช่าบูชาวัดอุ้มงคล จึงส่งผลให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีไม่สามารถจัดเก็บภาษีจากการเช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคลได้ รวมไปถึงการตรวจสอบว่าเมื่อมีการนำเงินได้จากกิจกรรมดังกล่าวมาเสียภาษีแล้ว ได้มีการเสียภาษีโดยถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายภาษีหรือไม่

ปัญหาต่อมาคือ เรื่องการคำนวณราคาของวัดอุ้มงคล ด้วยเหตุที่การกำหนดราคาเช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคลในปัจจุบันเป็นการกำหนดราคาจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในวงการวัดอุ้มงคล ประกอบกับกระแสความนิยมจากผู้บริโภค ซึ่งเป็นความพอใจส่วนบุคคล หากวัดอุ้มงคลขึ้นใดมีกระแสความนิยมจากผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น ราคาวัดอุ้มงคลนั้นก็จะมีราคาสูง ทำให้ราคาวัดอุ้มงคลมีความผันผวนไม่หยุดนิ่ง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถคำนวณเงินได้ที่แท้จริงจากการเช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคลได้ ทำให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีไม่สามารถจัดเก็บภาษีจากเงินได้ที่ได้จากการจัดสร้างวัดอุ้มงคลและการเช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคลได้

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาในเรื่องการจัดเก็บภาษีเงินได้ในการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคลแล้ว พบว่า หากต้องการแก้ไขปัญหาในส่วนนี้ จะต้องมีการควบคุมตั้งแต่การก่อสร้างวัดอุ้มงคลโดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเสียก่อน ซึ่งการควบคุมนั้นควรเป็นการควบคุมตั้งแต่การขออนุญาตจัดสร้างและควบคุมในขั้นตอนให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัดอุ้มงคล ซึ่งการขออนุญาตควรมีรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบวัดอุ้มงคลที่ขออนุญาตจัดสร้าง จำนวน สถานที่จัดสร้าง วัดอุ้มงคลประสงค์ในการจัดสร้าง วันเดือนปีที่จัดสร้าง ราคาที่จะทำการเช่าบูชา

ชื่อผู้จัดสร้างและผู้จำหน่าย เป็นต้น การควบคุมในลักษณะนี้จะมีผลดีทั้งต่อผู้บริโภค ผู้จัดสร้าง ผู้ให้เช่าบูชา (ผู้ขาย) และหน่วยงานของรัฐในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

และอีกปัญหาที่สำคัญคือ ปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ผู้ขาย) วัดอุ้มงคล ที่ในปัจจุบันการควบคุมดูแลการจัดสร้างและเช่าบูชา วัดอุ้มงคลยังไม่มีหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดดูแลควบคุมเป็นการเฉพาะการควบคุมดูแลจึงเป็นการควบคุมดูแลภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายทั่ว ๆ ไป ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เช่น เรื่องการโฆษณาจำหน่ายวัดอุ้มงคลของเหล่าบรรพชิต ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ว่าด้วยการโฆษณา โดยมีคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบให้การโฆษณาต่าง ๆ เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนกรณีที่การโฆษณาเกิดจากการกระทำของพระภิกษุสงฆ์ ได้มีมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ 7/2547 เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2547 เรื่อง “การโฆษณาพระพุทธรูป/พระเครื่องและวัดอุ้มงคล ในสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์ และในสื่อวิทยุโทรทัศน์” เป็นมติที่ใช้ในการควบคุมการโฆษณา วัดอุ้มงคล หรือกรณีการทำสัญญาซื้อขายวัดอุ้มงคล ก็เป็นเพียงสัญญาซื้อขายสังหาริมทรัพย์ธรรมดาอันตกอยู่ภายใต้บังคับของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามบทบัญญัติว่าด้วยการซื้อขาย และบทบัญญัติว่าด้วยสัญญา เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นโดยเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการทำสัญญาซื้อขายตามหลักเสรีภาพในการทำสัญญา (Freedom of Contract) เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้น เอกชนสามารถฟ้องร้องเอกชนอีกฝ่ายหนึ่งให้รับผิดชอบตามสัญญาซื้อขายที่ได้ทำขึ้นระหว่างกัน โดยรัฐจะไม่เข้ามาข้องเกี่ยว ในขณะที่วัดอุ้มงคลมักจะอยู่ในความครอบครองของผู้ให้เช่าบูชา (ผู้ขาย) ดังนั้น การฟ้องคดีจึงมีปัญหาเกี่ยวกับการพิสูจน์ข้อเท็จจริง หรือพิสูจน์พยานหลักฐาน หรือแม้แต่การกำหนดมาตรการในการควบคุมดูแลการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ผู้ขาย) วัดอุ้มงคลเป็นการเฉพาะ รวมถึงการกำหนดหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งให้มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ผู้ขาย) วัดอุ้มงคลจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและสมควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค และดำรงไว้ซึ่งพระพุทธศาสนา ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

3. หลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ผู้ขาย) วัดอุ้มงคล ตามกฎหมายไทย และกฎหมายต่างประเทศ

ในประเทศญี่ปุ่นนั้นไม่ได้มีการกำหนดการจดทะเบียนภาษีที่มีเงินได้มาจากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ผู้ขาย) วัดอุ้มงคลไว้โดยเฉพาะ รวมถึงไม่ได้มีการกำหนดการจดทะเบียนภาษีในเรื่องภาษีการซื้อขายโดยทั่วไปไว้ด้วย เพียงแต่วางหลักว่ากรณีบุคคลที่ประกอบอาชีพหรือธุรกิจส่วนตัว ต้องยื่นชำระภาษีเงินได้จากการประกอบอาชีพให้กับรัฐเท่านั้น แต่การจดทะเบียนภาษีของประเทศญี่ปุ่นจะคล้ายคลึงกับการจดทะเบียนภาษีของประเทศไทยในส่วนของการคำนวณภาษีที่ให้นำเงินได้ตลอดทั้งปีมาหักค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้ออก แล้วหักค่าลดหย่อนส่วนบุคคล

เหลือเป็นเงินได้สุทธิแล้วจึงนำมาคำนวณภาษี ซึ่งเป็นการเก็บภาษีตามหลักความสามารถในการเสียภาษี (Ability to play) นั้นเอง แต่การจัดเก็บภาษีเงินได้ของประเทศญี่ปุ่นจะมีอัตราที่สูงกว่าประเทศไทยโดยสูงถึงร้อยละ 40 และประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นยังใช้วิธีการคำนวณภาษีที่เหมือนกัน กล่าวคือ ค่ารวมโดยการนำเงินได้ตลอดทั้งปีมาหักค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้ออกต่อมาจึงนำมาหักค่าลดหย่อนส่วนบุคคล เมื่อคงเหลือรายได้สุทธิจึงจะนำมาคำนวณภาษี

ในส่วนของการหักค่าใช้จ่าย ตามกฎหมายภาษีอากรของประเทศญี่ปุ่นได้กำหนดให้สามารถหักค่าใช้จ่ายได้เช่นเดียวกับของประเทศไทย แต่การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาจะหักได้เฉพาะกรณีเป็นรายได้จากการจ้างแรงงานเท่านั้น ส่วนกรณีมีรายได้จากทางอื่น จะสามารถหักค่าใช้จ่ายโดยวิธีหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรเท่านั้น ทั้งนี้ การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาตามกฎหมายภาษีอากรของประเทศญี่ปุ่นได้กำหนดอัตราการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาที่แตกต่างกันในแต่ละรายได้ ผู้ที่มีรายได้สูงจะสามารถหักค่าใช้จ่ายได้ในอัตราที่ต่ำกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย ซึ่งจะเห็นได้ว่าวิธีการดังกล่าวสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีมากกว่าการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาของประเทศไทยที่กำหนดไว้เป็นอัตราร้อยละ ให้หักค่าใช้จ่ายตามประมาณการค่าใช้จ่ายของเงินได้แต่ละประเภท แต่อย่างไรก็ตามวิธีการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาของประเทศไทยไม่สอดคล้องกับหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีและหลักความมีประสิทธิภาพในทางเศรษฐกิจเพราะการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาของประเทศไทยต้องแยกหักค่าใช้จ่ายตามระดับรายได้ ต่างกับประเทศไทยที่มีการกำหนดการหักค่าใช้จ่ายเป็นอัตราร้อยละ จึงทำให้การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาของประเทศไทยมีต้นทุนในการบริหารจัดการเก็บภาษีและการปฏิบัติตามกฎหมายที่ต่ำกว่าของประเทศญี่ปุ่น

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ไม่ได้มีการกำหนดการจัดเก็บภาษีที่มีเงินได้มาจากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุประสงค์ไว้โดยเฉพาะ รวมถึงไม่ได้มีการกำหนดการจัดเก็บภาษีในเรื่องภาษีการซื้อขายโดยทั่วไปไว้ด้วยเช่นกัน เพียงแต่ได้วางหลักในการจัดเก็บภาษีไว้ว่าให้นำเงินได้ทั้งหมดที่ได้รับจากแหล่งใด ๆ รวมไปถึง เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส ค่าธรรมเนียมในการให้บริการ ราคาขายสินค้าหรือรายได้ทางธุรกิจอื่น ๆ ซึ่งหากเป็นเงินได้จากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุประสงค์ จะถือว่าเป็นเงินได้ประเภทนี้ การจัดเก็บภาษีเงินได้ของประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ใช้หลักความสามารถในการเสียภาษี (Ability to play) เช่นเดียวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้ของประเทศไทย โดยจะกำหนดอัตราภาษีตามสถานะของผู้เสียภาษี

ในส่วนของการหักค่าใช้จ่าย ตามกฎหมายภาษีอากรของประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ คือ การหักค่าใช้จ่ายตามรายการ (Itemized Deductions) ซึ่งมีหลักการเหมือนกับการหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรของประเทศไทย และการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา (Standard Deductions) สำหรับการหักค่าใช้จ่ายตามรายการ กฎหมายภาษีของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการกำหนดลักษณะของค่าใช้จ่ายที่จะสามารถนำมาหักค่าใช้จ่ายได้ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งนับว่าก่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีเป็นอย่างมาก

ส่วนการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา แม้จะไม่ได้มีการกำหนดอัตราร้อยละที่หักได้เหมือนกับของประเทศไทย โดยกำหนดการหักค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเงิน (ดอลลาร์สหรัฐ) และไม่ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ของการหักค่าใช้จ่ายไว้อย่างชัดเจน แต่ให้ใช้วิธีพิจารณาการหักค่าใช้จ่ายตามสถานะของผู้เสียภาษี โดยไม่ต้องคำนวณอัตราการหักค่าใช้จ่ายจากการประมาณการค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดรายได้ในแต่ละปีของแต่ละอาชีพ กล่าวคือ การกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาของประเทศสหรัฐอเมริกาคำนึงถึงสถานะของผู้เสียภาษีมากกว่าคำนึงถึงรายได้ของผู้เสียภาษี ซึ่งก่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีเพราะไม่ว่าผู้เสียภาษีจะมีรายได้น้อยหรือรายได้สูงก็สามารถหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้เท่ากันหากมีสถานะทางภาษีเหมือน ๆ กัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีและหลักความมีประสิทธิภาพในทางเศรษฐกิจเพราะทำให้ต้นทุนในการบริหารจัดการเก็บภาษีและการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีที่ต่ำ เพราะไม่ต้องมีการจัดทำบัญชีหรือต้องมาพิจารณาว่าค่าใช้จ่ายประเภทใดที่จะสามารถหักค่าใช้จ่ายได้ แต่วิธีการดังกล่าวไม่สามารถนำมาปรับใช้กับการจัดเก็บภาษีของประเทศไทยได้ เนื่องจากการจัดเก็บภาษีของประเทศไทยได้มีการแยกประเภทเงินได้แล้วกำหนดอัตราร้อยละการหักค่าใช้จ่ายตามประมาณการค่าใช้จ่ายของเงินได้แต่ละประเภท อันมีหลักการอยู่บนค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดรายได้

และในส่วนของประเทศอังกฤษ ก็ได้ไม่ได้มีการกำหนดการจัดเก็บภาษีที่มีเงินได้มาจากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ชื้อขาย) วัตถุมงคลไว้โดยเฉพาะเช่นกัน การจัดเก็บภาษีของประเทศอังกฤษ ก็ใช้หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้โดยใช้หลักความสามารถในการเสียภาษี (Ability to pay) และเก็บในอัตราก้าวหน้าเช่นเดียวกับประเทศไทย แต่การจัดเก็บภาษีเงินได้ของประเทศอังกฤษจะมีอัตราที่ต่ำกว่าประเทศไทย ส่วนวิธีการคำนวณภาษีจะใช้วิธีการเดียวกัน คือ การนำเงินได้ตลอดทั้งปีมาหักค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้ออก ต่อมาจึงนำมาหักค่าลดหย่อนส่วนบุคคล เมื่อคงเหลือรายได้สุทธิจึงจะนำมาคำนวณภาษี

ในส่วนของการหักค่าใช้จ่าย ตามกฎหมายภาษีอากรของประเทศอังกฤษ แบ่งการหักค่าใช้จ่าย ออกเป็น 2 รูปแบบ คือ การหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็น (Ordinary and Necessary Expenses Deductions) และการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา (Fixed Sum Deductions) เช่นเดียวกับการหักค่าใช้จ่ายของประเทศไทย แต่มีความแตกต่างกันที่ ตามกฎหมายภาษีของประเทศไทยนั้นเงินได้ที่ไม่ว่าจะมาจากการจ้างแรงงานหรือการจ้างตนเองสามารถเลือกหักค่าใช้จ่ายได้ทั้งตามความจำเป็นหรือหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาก็ได้ แต่ตามกฎหมายภาษีของประเทศอังกฤษกำหนดให้สามารถหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้เฉพาะเงินได้จากการจ้างแรงงาน ส่วนเงินได้จากการจ้างตนเองต้องใช้รูปแบบการหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นเท่านั้น ซึ่งการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ยังแบ่งออกเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการดูแล ซ่อมแซม บำรุงรักษาอุปกรณ์ในการทำงาน และค่าใช้จ่ายทั่วไป มีการกำหนดไว้เป็นจำนวนเงิน (ปอนด์) ที่จะหักได้ต่อเดือน โดยไม่ได้กำหนดเป็นอัตราร้อยละที่หักได้เหมือนกับของประเทศไทย ซึ่งจำนวนเงินที่จะหักได้ต่อเดือนดังกล่าว นั้น ถูกกำหนดโดยกรมสรรพากรร่วมกับผู้ประกอบอาชีพแต่ละกลุ่ม และจะมีการ

เปลี่ยนแปลงทุกปีไปตามสภาพเศรษฐกิจ และนับว่าใกล้เคียงกับค่าใช้จ่ายจริงเป็นอย่างมาก อันเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับหลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีในแนวตั้งเป็นอย่างมาก เพราะไม่ว่าผู้เสียภาษีจะมีรายได้สูงหรือมีรายได้ต่ำก็สมารถหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้เท่ากัน รับประโยชน์ทางภาษีไปเท่า ๆ กัน

4. ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาการหนีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการจัดสร้าง และการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล

จะเห็นได้ว่าในขั้นตอนการจัดสร้างวัตถุมงคล กลุ่มผู้ผลิต ผู้สร้าง หากอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ก็มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามกฎหมายอยู่แล้ว แต่ในทางปฏิบัติส่วนใหญ่จะอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ต้องเสีย ส่วนในขั้นตอนการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลนั้น จะเกี่ยวข้องกับบุคคลธรรมดาโดยตรง ซึ่งอยู่ในบังคับให้ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แต่เนื่องจากไม่ได้มีกฎหมายที่มาดูแลเรื่องการจัดเก็บโดยเฉพาะ จึงพบว่าในปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีของรัฐจึงไม่สามารถจะเข้ามาตรวจสอบและจัดเก็บภาษีเงินได้ดังกล่าวได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

ยกตัวอย่างเช่น กรณีที่วัดเป็นผู้จัดสร้างและเป็นผู้ให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล เงินได้จากการให้เช่าบูชา (ขาย) วัตถุมงคลของวัดจะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี เพราะวัดไม่เข้าลักษณะเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามคำนิยามในมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร วัดจึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล จากช่องว่างทางกฎหมายภาษีดังกล่าว ทำให้นายทุน หรือนักธุรกิจทั้งหลาย ที่ต้องการหารายได้และกำไรจากการจัดสร้างและการเช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล อาศัยช่องว่างทางกฎหมายภาษีดังกล่าวเพื่อหนีภาษี เพราะไม่มีข้อบังคับหรือมาตรการทางกฎหมายใดมาควบคุมดูแลให้ต้องขออนุญาตหน่วยงานใดของรัฐเสียก่อน ทั้งฝ่ายสงฆ์และฝ่ายฆราวาสจึงสามารถดำเนินการจัดสร้างและให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลได้อย่างอิสระ ซึ่งในปัจจุบันนี้ยังไม่มีหน่วยงานใดของรัฐที่จะเข้ามาควบคุมการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล เป็นการเฉพาะ ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีไม่มีฐานข้อมูลเพื่อสามารถติดตามจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และเมื่อการหนีภาษีเกิดขึ้น ก็เป็นปัญหากับรัฐในการที่จะต้องจ้างผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการมาเป็นที่ปรึกษาในการตรากฎหมายภาษีขึ้นมาใหม่อีกชั้น เพื่อปิดช่องโหว่ของกฎหมาย หรือออกมาตรการกำหนดโทษแก่ผู้เสียภาษีที่หนีภาษี เป็นเหตุให้รัฐมีต้นทุนในการบริหารจัดการเก็บภาษีเพิ่มมากขึ้น สูญเสียทั้งรายได้และเวลาในการจัดเก็บภาษี

กรณีตามบทวิเคราะห์ของผู้วิจัยข้างต้น รองศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ รอดจันทร์ ได้ให้ความเห็นสนับสนุนไว้เช่นกันว่า “กฎหมายและระเบียบที่ซับซ้อน จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเก็บภาษีเพิ่มมากขึ้น เพราะเป็นเรื่องยุ่งยากสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษีในการบริหารจัดการเก็บภาษี และเจ้าหน้าที่ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ และบังคับใช้กฎหมายที่ซับซ้อนมาก

ขึ้นกว่าปกติ” (จรัสศักดิ์ รอดจันทร์, 2555: 36) ซึ่งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับอาจารย์ปริดา นาคเนาทิม ที่ให้ความเห็นว่า“ภาษีที่ดี เมื่อทำการจัดเก็บแล้วจะต้องไม่มีผลทำให้ประชาชนผู้เสียภาษีเกิดความท้อใจในการประกอบอาชีพ คือ ไม่อยากทำงาน หรือทำงานน้อยลง หรือทำให้บรรดาธุรกิจต่าง ๆ หมดความต้องการที่จะลงทุน เพราะเกรงว่าผลกำไรที่ได้รับภายหลังจากหักภาษีแล้วจะไม่คุ้มกับการเสี่ยงในการลงทุน” (ปริดา นาคเนาทิม, 2531: 24)

นอกจากปัญหาการหนีภาษีแล้ว ผู้วิจัยยังพบปัญหาในการคำนวณเงินได้จากการจัดสร้างและการเช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล เนื่องจากการกำหนดราคาวัตถุมงคลในปัจจุบันไม่มีมาตรการทางกฎหมายใดเข้ามากำหนดหรือควบคุมราคา ซึ่งในการกำหนดราคาจะเป็นการกำหนดจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในวงการวัตถุมงคล ประกอบกับกระแสความนิยมจากผู้บริโภค ทำให้ราคาวัตถุมงคลมีความผันผวนไม่หยุดนิ่ง หน่วยงานของรัฐจึงไม่สามารถคำนวณเงินได้ที่แท้จริงจากการเช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลได้

และนอกเหนือจากปัญหาการหนีภาษีและปัญหาในการคำนวณเงินได้จากการจัดสร้างและการเช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลที่ผู้วิจัยพบ การกำหนดเรื่องค่าลดหย่อน เช่น การได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ และการกำหนดให้สามารถนำเงินได้ดังกล่าวมาหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ก่อนการคำนวณภาษีได้นั้น ก็ยังเป็นอีกหนึ่งช่องว่างทางกฎหมายภาษีที่จะนำไปสู่การเกิดปัญหาการหนีภาษีได้อีกด้วย เพราะการกำหนดให้เงินได้แต่ละประเภทมีอัตราร้อยละในการหักค่าใช้จ่าย เป็นการเหมาที่แตกต่างกัน ยังเป็นช่องทางในการไปบิดเบือนแรงจูงใจในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษีนั่นเอง

5. บทสรุป

จากการศึกษาตามหัวข้อวิจัยในการวิเคราะห์ปัญหาการหนีภาษีที่มีเงินได้จากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล และปัญหาในการคำนวณเงินได้จากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลแล้ว ผู้วิจัยพบว่า ตามกฎหมายภาษีของประเทศไทยไม่มีความชัดเจนในการกำหนดแนวทางการจัดเก็บภาษีที่มีเงินได้จากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล ซึ่งปัญหาที่พบในการวิจัย มีทั้งปัญหาในเรื่อง โครงสร้างภาษี การจัดเก็บภาษีที่ไม่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการได้รับประโยชน์ทางภาษีไม่ว่าจะเป็นการได้รับยกเว้นภาษี หรือแม้แต่การที่สามารถนำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นมาหักเป็นการเหมาได้ในส่วนของการศึกษาหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล ตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ ก็พบว่าในต่างประเทศไม่ได้มีการกำหนดแนวทางการจัดเก็บภาษีที่มีเงินได้จากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลไว้โดยเฉพาะ เช่นเดียวกันกับประเทศไทย หากมีการซื้อขายวัตถุมงคล การจัดเก็บภาษีจะเป็นไปในลักษณะการซื้อขายทรัพย์สินหรือสังหาริมทรัพย์โดยทั่วไป และจากการศึกษายังพบอีกว่าทั้งในประเทศญี่ปุ่น

ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ ได้มีการวางหลักเกณฑ์การได้รับประโยชน์ทางภาษี อันได้แก่ การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาไว้คล้ายคลึงกับประเทศไทย

การจัดเก็บภาษีที่มีเงินได้จากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลตามกฎหมายภาษีของประเทศไทยนั้น ปัญหาใหญ่ที่พบคือ ผู้ที่มีเงินได้จากกิจกรรมดังกล่าวจะไม่ยอม นำเงินได้มารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ ทำให้รัฐสูญเสียรายได้ในส่วนนี้ หรือหากเป็นกรณี ผู้ที่มีเงินได้จากกิจกรรมดังกล่าวได้นำเงินได้มารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ แต่บุคคลนั้น ได้เช่าบูชาวัตถุมงคลมาเพื่อบูชา แล้วต่อมาได้นำวัตถุมงคลดังกล่าวออกให้เช่า (ขาย) ต่อไปอีก ในกรณีเช่นนี้ แม้ว่าการนำวัตถุมงคลออกให้เช่า (ขาย) ต่อดังกล่าว จะเกิดเป็นเงินได้พึงประเมิน แต่ก็ถือว่าเป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้จากการขายสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยมิได้มุ่งในทางการค้า หรือหากำไร จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามมาตรา 42 (9) แห่งประมวลรัษฎากร บุคคลนั้นจึงไม่ต้องนำเงินได้นั้นมาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และยังไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เนื่องจากเป็นการขายสินค้าที่มีได้กระทำเพื่อหาผลกำไรหรือทำเป็นปกติธุระ ไม่เป็นการประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพ ตามมาตรา 77/1 (5) แห่งประมวลรัษฎากรจึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแต่อย่างใด

และในส่วนของผู้ที่มีเงินได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล ซึ่งแม้ว่าจะไม่ได้ ประกอบกิจการในลักษณะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ไม่ได้ประกอบเป็นสัมมาอาชีพ แต่มีรายได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลเป็นนิจ ซึ่งมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จากการศึกษาก็ยังพบปัญหาในการจัดเก็บภาษีในส่วนนี้ กล่าวคือ เมื่อมีการนำเงินได้ดังกล่าวมาเสียภาษี แต่ในมาตรา 8 (25) แห่งพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502 ได้วางหลักกำหนดในเรื่องการหักค่าใช้จ่ายไว้ว่า เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ อันเป็นเงินได้ประเภทที่ 8 ที่ผู้ขายไม่ได้เป็นผู้ผลิต สามารถนำมาหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาก่อนการคำนวณภาษีได้ ร้อยละ 80 ของเงินได้ ซึ่งเงินได้ที่ได้จากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลนั้น นับเป็นเงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ อันเป็นเงินได้ประเภทที่ 8

อนึ่ง ในการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา นั้น การที่กฎหมายภาษีกำหนดให้เงินได้แต่ละประเภทมีอัตราร้อยละในการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาที่แตกต่างกันนั้น แม้ว่าวิธีการนี้จะสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม เนื่องจากการที่กำหนดให้เงินได้หลาย ๆ ประเภท สามารถนำมาหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ ย่อมเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษีที่มีเงินได้ต่างกัน แต่วิธีการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมานี้อาจเป็นช่องทางในการไปบิดเบือนแรงจูงใจในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษี รวมไปถึงเป็นช่องทางให้ผู้เสียภาษีหนีภาษีด้วย กล่าวคือ หากผู้เสียภาษีมีเงินได้อื่น ๆ ที่ไม่สามารถนำมาหักค่าใช้จ่ายได้ อาจจะเลือกวิธีหนีภาษีเพื่อให้มีเงินได้คงเหลือในจำนวนที่มาก แต่ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายเองจะพบว่าการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาโดยที่

สามารถนำค่าใช้จ่ายมาหักค่าใช้จ่ายได้เกือบทุกประเภทนั้น ถือว่ามีความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีมากกว่ากรณีที่จะไปกำหนดให้สามารถนำค่าใช้จ่ายมาหักค่าใช้จ่ายได้เฉพาะบางอย่าง

จากที่กล่าวไปทั้งหมด ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรมีการกำหนดแนวทางหรือวิธีการให้มีการจัดเก็บภาษีจากเงินได้ที่ได้จากการเช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล เป็นการเฉพาะ ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอแนะแนวทางให้มีการปรับปรุง เพิ่มเติมข้อกำหนดหมายภาษีของประเทศไทยให้มีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล

6. ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหาวิธีการแก้ปัญหาโดยอาศัยหลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี (Equity of Taxation) และหลักความมีประสิทธิภาพ หรือหลักความเป็นกลางในการจัดเก็บภาษี (Efficiency of Taxation) ประกอบการวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาค่าภาษีที่มีเงินได้จากการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลโดยให้มีการปรับปรุงเพิ่มเติมกฎหมายภาษี ในส่วนของฐานที่จะนำมาคิดคำนวณอัตราภาษีที่จะต้องเสีย กำหนดเวลาในการเสียภาษี และวิธีการชำระภาษี รวมไปถึงการบังคับใช้กฎหมายให้มีความง่ายไม่ซับซ้อนและมีความแน่นอนชัดเจน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้มีการควบคุมทางทะเบียนไปพร้อมการเสียภาษีด้วย

ในส่วนของรายละเอียดหลักเกณฑ์ วิธีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลนั้น ผู้วิจัยเสนอแนะวิธีการจัดเก็บโดยเทียบเคียงจากวิธีการจัดเก็บภาษีเงินได้โดยวิธีหัก ณ ที่จ่าย ตามหลักเกณฑ์ในประมวลรัษฎากร และกำหนดให้มีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโอนกรรมสิทธิ์ในวัตถุมงคลต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วย

1) วิธีการชำระภาษีอากร

ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลโดยวิธีหัก ณ ที่จ่าย

การหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย (Withholding Tax) เป็นวิธีการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาวิธีหนึ่งของผู้มีเงินได้ โดยกฎหมายกำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้บางกรณีทำหน้าที่คำนวณหักเงินซึ่งตนมีหน้าที่จ่ายให้แก่ผู้รับเงินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด แล้วนำเงินนั้นส่งแก่รัฐบาล เงินที่ได้หักและนำส่งดังกล่าว ถือเป็นเครดิตในการเสียภาษีเงินได้ของผู้รับเงินเมื่อถึงกำหนดเวลายื่นรายการเสียภาษี ถ้ากรณีใดไม่มีกฎหมายกำหนดให้หักภาษี ผู้จ่ายเงินได้ก็ไม่ต้องหักภาษีแต่อย่างใด (กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร, 2557: 66)

จากการศึกษา พบว่า การจัดเก็บภาษีโดยวิธีการหักภาษี ณ ที่จ่าย เป็นวิธีการจัดเก็บภาษีในทันทีที่ผู้จ่ายเงินได้ทำการจ่ายเงินได้ให้แก่ผู้รับเงินได้ โดยกฎหมายกำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ต้องทำการหักภาษี ณ ที่จ่ายเอาไว้ แล้วนำเงินภาษีที่หักไว้ส่งต่อให้แก่เจ้าหน้าที่

ของกรมสรรพากรต่อไป โดยที่ผู้รับเงินได้จะไม่ได้รับเงินในส่วนที่เป็นภาษีหัก ณ ที่จ่ายนั้นไป ซึ่งการจัดเก็บภาษีอากรวิธีนี้ จะสามารถทำให้เก็บภาษีได้อย่างสม่ำเสมอ เต็มเม็ดเต็มหน่วย เนื่องจากเป็นการเก็บภาษีในขณะที่มีเงินได้เกิดขึ้น โดยผู้เสียภาษีไม่ต้องรับภาระหนักเมื่อถึงกำหนดเวลาที่จะต้องยื่นแบบแสดงรายการ อีกทั้งยังช่วยในการลดปัญหาการหลีกเลี่ยงหรือหนีภาษีให้ลดน้อยลงได้

รายละเอียดหลักเกณฑ์ วิธีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล ตามโครงสร้างของภาษีอากรในข้ออื่น ๆ มีดังต่อไปนี้

2) หน่วยภาษี (Tax unit)

คือ ผู้ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นผู้เสียภาษี ในที่นี้ คือ บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล

ในส่วนของผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ได้แก่ บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม คณะบุคคลซึ่งจ่ายเงินเพื่อเช่าบูชา (ซื้อ) วัตถุมงคลไป กล่าวคือ ไม่ว่าผู้จ่ายเงินได้จะเป็นใคร ก็มีหน้าที่จะต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายไว้

ส่วนผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ได้แก่ บุคคลใด ๆ ก็ตามที่มีเงินได้ ซึ่งได้แก่ ผู้ให้เช่าบูชา (ขาย) วัตถุมงคล

3) ฐานภาษี (Tax base)

จะจัดเก็บภาษีจากเงินได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคลเป็นการเฉพาะ

4) อัตราภาษี (Tax Rate)

กำหนดขึ้นเพื่อให้ทราบว่าจะจัดเก็บภาษีในอัตราเท่าใด ในการนี้ได้กำหนดเป็นอัตรการหักภาษี ณ ที่จ่าย โดยเป็นหน้าที่ของผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ซึ่งก็คือ ผู้จ่ายเงินเพื่อเช่าบูชา (ซื้อ) วัตถุมงคล มีหน้าที่จะต้องหักภาษีจากเงินที่จ่ายร้อยละ 1 ของยอดเงินได้พึงประเมินที่จ่าย ทั้งนี้ “ยอดเงินได้พึงประเมินที่จ่าย” หมายถึง ราคาซื้อขายที่ถูกกำหนดให้เป็นราคาประเมินกลาง ไม่ว่าจะมีการจ่ายเงินเป็นจำนวนเท่าใดก็ตาม และผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายต้องนำส่งเงินภาษีดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในขณะที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโอนกรรมสิทธิ์ในวัตถุมงคล

ตารางที่ 2 ตารางวิธีการคำนวณภาษีจากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล ด้วยวิธีหักภาษี ณ ที่จ่าย

ลำดับที่มาของเงินได้	วิธีการคำนวณเงินได้
1. ยอดเงินได้พึงประเมินที่จ่าย (ราคาที่เช่าบูชา) ที่กำหนดให้เป็นราคาประเมินกลาง	ตัวอย่าง เป็นเงิน 15,000 บาท
2. อัตราภาษี (ร้อยละ)	ร้อยละ 1
3. หักภาษี ณ ที่จ่าย ในขณะที่มีการจดทะเบียน	$15,000 \times 1 = 150$ บาท 100

5) วิธีการจัดซื้อโต้แย้งทางภาษีอากร

กล่าวคือ หากมีปัญหาภาษีในเรื่องของการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุประสงค์ เกิดขึ้น การหาข้อยุติให้เป็นไปตามประมวลรัษฎากร

6) การบังคับใช้กฎหมายภาษีอากร

เพื่อการบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย นอกเหนือจากหลักการที่ผู้วิจัยเสนอแนะให้ใช้วิธีจัดเก็บภาษีเงินได้ที่ได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุประสงค์ โดยวิธีหักภาษี ณ ที่จ่าย และกำหนดให้มีการควบคุมทางทะเบียน เพื่อแก้ไขปัญหาการหนีภาษีแล้ว ผู้วิจัยยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้เพิ่มบทลงโทษผู้ที่หนีภาษีเงินได้ที่ได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุประสงค์ โดยจะใช้วิธีปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลรัษฎากรในบางมาตรา

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยในส่วนนี้ยังสอดคล้องกับหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี (Efficiency In Tax Administration And Compliance) ได้อีกทางหนึ่งด้วย เพราะการดำเนินการจัดเก็บภาษีเงินได้โดยวิธีนี้จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเก็บภาษีของรัฐบาล และค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้เสียภาษีมูลค่าต่ำที่สุด เพราะมีการกำหนดให้กฎหมายภาษีและระเบียบทางภาษีไม่ว่าจะเป็นอัตราภาษี ฐานภาษี หน่วยภาษี วิธีการจัดเก็บภาษี มีความง่ายไม่ซับซ้อนในการปฏิบัติตาม ต่อทั้งด้านผู้จัดเก็บภาษีและผู้จ่ายภาษี อีกทั้งยังสามารถลดแรงจูงใจในการหนีภาษีได้อีกทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้ให้เหตุผลสนับสนุนหลักการตามข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อสร้างความสมัครใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุประสงค์

ตามที่กล่าวมาแล้วว่าผู้วิจัยได้เสนอแนะให้มีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุประสงค์โดยวิธีหัก ณ ที่จ่าย เนื่องจากเป็นวิธีการเสียภาษีที่ไม่ยุ่งยาก สามารถจัดเก็บได้ขณะที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีเงินได้ พร้อมทั้งจะเสียภาษีการจัดเก็บสามารถเก็บได้ในครั้งเดียว โดยไม่ต้องนำเงินได้ดังกล่าวนี้ไปรวมคำนวณภาษีตอนสิ้นปีอีก อีกทั้งอัตราที่จัดเก็บยังเป็นอัตราที่ต่ำเพียงร้อยละ 1 เพื่อลดแรงจูงใจในการหนีภาษีของผู้มีเงินได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุประสงค์ วิธีการคำนวณภาษีก็ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เพราะไม่ต้องมาพิจารณาว่าค่าใช้จ่ายจากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุประสงค์จะสามารถนำมาหักเป็นการเหมาได้หรือไม่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาการหนีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้จากการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุประสงค์

จากการศึกษาผู้วิจัย พบว่า หากต้องการแก้ปัญหาในส่วนนี้ จะต้องมีการควบคุมการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุประสงค์ จากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเสียก่อน ซึ่งการควบคุมนั้นอาจจะเป็นการควบคุมการขออนุญาตทั้งในขั้นตอนของการจัดสร้างและ

การให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น ไม่ว่าจะเป็น รายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบวัตถุมงคลที่ขออนุญาตจัดสร้าง จำนวนที่จัดสร้าง สถานที่จัดสร้าง ราคาที่จะทำการเช่าบูชา (ซื้อขาย) ชื่อผู้จัดสร้าง ผู้นำออกให้เช่าบูชา เป็นต้น ซึ่งหากต้องการควบคุมการขออนุญาตทั้งในขั้นตอนของการจัดสร้างและการให้เช่าบูชา (ซื้อขาย) วัตถุมงคล ตามที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด ในทางปฏิบัติอาจจะต้องมีการแก้ไขกฎหมายภาษี และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ และจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน ซึ่งอาจจะต้องใช้งบประมาณของรัฐในจำนวนมหาศาล จำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาดำเนินการ และอาจจะใช้ระยะเวลาอันยาวนานจนไม่ทันต่อการแก้ปัญหาที่มีอยู่ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะเพียงในส่วนของการกำหนดให้มีการควบคุมทางทะเบียนในขณะที่มีการซื้อขายวัตถุมงคล เพราะสามารถดำเนินการได้ทันที ไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณของรัฐในจำนวนมาก ไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาดำเนินการเพราะเลือกใช้หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และใช้ระยะเวลาอันไม่ยาวนานก็สามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ การกำหนดให้มีการควบคุมทางทะเบียนในขณะที่มีการซื้อขายวัตถุมงคล มีหลักการสำคัญเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองยืนยันกรรมสิทธิ์ในวัตถุมงคล ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ถึงที่มาและการเปลี่ยนมือของผู้ถือกรรมสิทธิ์ในวัตถุมงคลนั้น ๆ ได้ อีกทั้งยังเป็นประโยชน์กับผู้ที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีที่จะสามารถตรวจสอบการเสียภาษีที่ถูกต้องครบถ้วนได้โดยง่าย

รูปที่ 1 ตัวอย่าง สมุดทะเบียนวัตถุมงคล

รายการจดทะเบียน		รายละเอียดตามที่กำหนดไว้
เลขทะเบียน	x-xx-xx-xxxxx	วันที่ได้จดทะเบียนต่อนายทะเบียน
วันจดทะเบียน	1 ธันวาคม 2559	
ชื่อวัตถุมงคล	สมเด็จพระสังฆราช 5	
รายละเอียด	ปีที่สร้าง พ.ศ. 2528	
พระเกจิ	หลวงปู่ทิม วัดระหารไร่ จังหวัดระยอง	
ประเภท	พระผง (เนื้อวัสดุ ผง)	
ตำหนิ	ขอบบนขวาด้านหน้ากระเทาะ	
ราคาประเมิน	50,000 บาท	

รายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ผู้วิจัยจะขอ
ให้คำอธิบายในส่วนของเลขทะเบียน ดังนี้ เลขทะเบียน x - xx - xx - xxxxx

x (หลักแรก) หมายถึง ชนิดของวัตถุมงคล ได้แก่

- 1) วัตถุมงคลที่เป็นพระเครื่อง หรือพระผง
- 2) วัตถุมงคลที่เป็นเหรียญโลหะ
- 3) วัตถุมงคลที่เป็นรูปหล่อ หรือรูปลอย
- 4) วัตถุมงคลที่เป็นเครื่องรางของขลัง
- 5) วัตถุมงคลชนิดอื่น ๆ

xx (2 หลักที่สอง) หมายถึง รหัสกำหนดชื่อภาคของประเทศไทยโดยแบ่งตามระบบ
การปกครอง (ภาค 1-10)

xx (2 หลักต่อมา) หมายถึง รหัสกำหนดชื่อจังหวัดของประเทศไทยโดยแบ่งตาม
ระบบการปกครอง (จำนวน 77 จังหวัด)

xxxxxx (6 หลักต่อมา) หมายถึง ลำดับที่จดทะเบียนไว้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

ทั้งนี้ ในส่วนของข้อมูลในการจดทะเบียน อาจจะต้องมีการกำหนดวิธีการทางกฎหมาย
เพิ่มเติมและบังคับใช้กับผู้ที่มีวัตถุมงคลให้มีหน้าที่ต้องนำวัตถุมงคลที่ตนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์
ไปจดทะเบียนเป็นข้อมูลไว้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำหรับพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร
และสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด สำหรับพื้นที่ต่างจังหวัด เพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูลไว้กับ
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยข้อมูลในการจดทะเบียนให้สำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติเป็นผู้ให้ความเห็นชอบจากข้อมูลทางวิชาการของกรมศิลปากร

วิธีการดังกล่าวนี้ จะช่วยให้การดำเนินการในขั้นตอนการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
มีความสะดวกรวดเร็วขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์กับเจ้าของกรรมสิทธิ์ในวัตถุมงคลที่จะทราบได้
ถึงรายละเอียดของวัตถุมงคลของตน เช่น การรับรองว่าเป็นวัตถุมงคลชิ้นนี้มีความแท้ได้รับการ
ยอมรับจากวงการพระเครื่องและพระบูชา สามารถทราบได้ถึงที่มาของวัตถุมงคลชิ้นนี้ อาจรวม
ไปถึงการทราบระยะเวลาความเก่าแก่ของวัตถุมงคลซึ่งผ่านการรับรองจากหน่วยงานของรัฐ
และที่สำคัญคือ การที่จะสามารถนำข้อมูลดังกล่าวนี้ไปเป็นพยานหลักฐานหากเกิดข้อพิพาท
เกี่ยวกับความเป็นเจ้าของในวัตถุมงคลชิ้นนี้ได้

ผู้ครอบครอง

ลำดับที่ 1

ชื่อ-สกุล นายบุญมา มีพระดี

วันเดือนปีเกิด 14 ต.ค. 2527

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 18 หมู่ 8 ตำบลท่าบอน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ประเทศไทย

ลงชื่อ.....ผู้ครอบครอง

()

วันที่ครอบครอง 1 ต.ค. 2559

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 1-9876-54321-00-1

/เลขหนังสือเดินทาง --

สัญชาติ ไทย

ลงชื่อ.....นายทะเบียน

()

ผู้ครอบครอง

ลำดับที่ 2

วันที่ครอบครอง 10 ม.ค. 2560

ชื่อ-สกุล นายบุชา ภู่น้ำที่

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 1-9888-88888-00-8

/เลขหนังสือเดินทาง --

วันเดือนปีเกิด 14 ก.พ.2530

สัญชาติ ไทย

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 1234 ถ.รามคำแหง แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

ลงชื่อ.....ผู้ครอบครอง

ลงชื่อ.....นายทะเบียน

()

()

รายการเสียภาษี

วันเดือนปี	รายการทางทะเบียน	รายการเสียภาษี	นายทะเบียน
10 ม.ค.2560	โอนทางทะเบียน เลขที่ใบกำกับภาษีหัก ณ ที่จ่าย XX-XXX-XX	ค่าภาษีร้อยละ 1 คิดเป็นค่าภาษีที่ต้อง ชำระภาษีหัก ณ ที่จ่าย 500 บาท	ลงลายมือชื่อ นายทะเบียน

รายการบันทึกของเจ้าหน้าที่

วันเดือนปี	รายการบันทึก	นายทะเบียน
15 ธ.ค. 2559	คัดคู่มือทะเบียนวัตถุมงคลใหม่ (กรณีสูญหาย)	ลงลายมือชื่อ นายทะเบียน

บรรณานุกรม

- กรมสรรพากร. (2558). *บัญชีอัตราภาษีเงินได้*. สืบค้น 12 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://www.rd.go.th>
- กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร. (2554). *ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- จรัสศักดิ์ รอดจันทร์. (2555). *ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: หลักการและบทวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ประมวลรัษฎากร.
- ภัทรภร เปี่ยมทองคำ. (2556). *ปัญหาการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาตามประมวลรัษฎากร : ศึกษากรณีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สมคิด บางโม. (2556). *การภาษีอากรธุรกิจ (Business Taxation)*. กรุงเทพฯ: วิทญ์พัฒน์.
- หนังสือกรมสรรพากรที่ กค 0706/512 ลงวันที่ 20 มกราคม 2548 เรื่อง ภาษีเงินได้ ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ กรณีโอนกรรมสิทธิ์ที่ธรณีสงฆ์
- อรพิน ผลสุวรรณ สบายรูป. (2537). “ภาษีคืออะไร,” *วารสารนิติศาสตร์*, 22 (1).